

Jagtvej

(Holbæk øst / 1927)

Område 'Kløvermarken'.

Oprindelig (1913-1927) var det Fasanvej (se denne), der mandede ud i Munkholmvej (tidligere Dragerupvej).

Jasmingangen

(Kisserup Strand /)

'Sommerhusområde'.

Eksotisk navn, der virkelig 'dufter'. Planten findes både i en ægte og i en uægte variant. I Danmark indført som prydbusk og espalierplante, men i hjemlandene (spec. Sydfrankrig) indgår den i parfumeindustrien: blomsterne plukkes før solopgang – blomstens duft er på det tidspunkt kraftigst – og lægges i mandelolie til udtræk.

Jeppes Torp

(Tjebberup / 1971)

I middelalderligt lovsprog betyder '*torp*' en udflytterlandsby. Måske oprindeligt en lille gård. Jf. svensk: et husmandssted. Jeppe må så være ham, der ejede eller grundlagde stedet.

Martin A. Hansen ville have kaldt ham 'torperen Jeppe'.

-torp udvikles til mange forskellige endelser f.eks. *-rup*, *-trup* og *-drup*.

Selve navngivningen her skyldes rimeligvis en folke-etymologisk (om ords oprindelse) forklaring på landsbynavnet *Tjebberup* (i en periode også *Tjepperup*) eller som nogle vælger at kalde det: en skolelærer-etymologi (se også Tjebberupvej).

Jeppe er kæleform for Jakob, 'et godt dansk navn' (med rødder i det gammeltestamentlige).

Jernbaneplads

(Bymidte /)

Tidligere '*Banegaardspladsen*'.

Men først lidt baggrundsviden:

Første prøvetog kørte 18. december 1874.

Den 'lille' indvielse fandt sted 30. december, mens den 'store kongelige' ventede til 29. juni 1875.

Første køreplan sættes i kraft 1. maj 1875, da postdiligencen Kalundborg-Holbæk-Roskilde ophørte. 2½ time til København med 3 daglige afgang. 1972 19 afg. - 1982 32 afg. og 2004 43 afg. I dag én times transporttid.

Havnebanen anlægges 1898 (var oprindeligt planlagt som hestebane) og Odsherredsbanen har premiere 18. maj 1899 (er specielt nævnt på frisen i Byrådssalen).

Kun Ringstedvej (nu Gl. Ringstedvej) var ført over jernbanen ('skinnfri vejforbindelse').

De øvrige overføringer var i niveau. Lindevejs-tunnellen blev anlagt 1917 og forsvandt først ved omlægningen 1972.

Selve '*Banegaardspladsen*' lå højt i plan med sporene og der var kun adgang til stationen ad Nygade samt ad Lindevej (1893) med en trappe op til pladsen.

Nygade var brudt igennem fra Ahlgade 1846 og kun et plankeværk lukkede mod syd til 'Agentens Mark', Riffelhaven. (Se *Nygade*). Først senere blev Jernbanevej anlagt (se denne).

1972 var den nye tunnel færdig. Valdemar Sejrs Vej ført igennem, *Jernbanepladsen* afgravet til niveau med Lindevej – og Nygade blevet gågade. Jernbanevej (1897) var adgangsvej fra øst. Og der var en helt ny station og et nyt posthus. Anlægsudgifter 100 mio. kr.

Busten af Fr. VII (Grundlovens Fader) stod på pladsen fra 1876 til 1935, hvor den blev flyttet til Bysøplads.

Med jernbanens indvielse åbnede pladsens første hotel: '*Frederik VII*' (naturligvis), i dag '*Jernbanehotellet*'. 1908 åbnede '*Nicolaisens Hotel*', i dag pengeinstitut.

Jernbanevej

(Bymidte / 1893 og 1897)

Jernbanevej blev anlagt efter megen diskussion om vejen skulle mod vest eller øst fra '*Banegaardspladsen*'. Østretningen vandt, men der måtte 2 etaper (reelt 3) til før Smedelundsgade var nået.

Første delstræk gik fra Nygade til Dampmøllen og i 1893 videre til kirkegården.

Omkring kirken lå den 'gamle' kirkegård (fra 'munketiden'), der fik sin første udvidelse ('urtegård') ca. 1770. Den 'ny' kirkegård (den 'første' Assistens Kirkegård) syd for kirken i forlængelse af den nyanlagte kirkeallé blev taget i brug 1854 (*kolera* epidemien), men først indviet 1857. Den blev yderlig udvidet 1918-1920, da den '*spanske syge*' hærgede. (En øst-vest-gående mur 'markerer' de 2 epidemiers 'hærgen'). Og det var her til østre hjørne, at denne del af Jernbanevej gik (1893).

Derefter startede en ny diskussion. Skulle fortsættelsen til Smedelundsgade gå over 'Gendarmergården' eller i lige linie mod 'Rosen' (2 arealer tilbudt bystyret). Det sidste blev valgt 1897.

Nuværende nr. 16 på hjørnet af Platanvej ('Foreningshuset') er den gamle Tekniske Skole bygget 1890 og udvidet 1925. Lidt forvirrende, idet Jernbanevej og Platanvej først anlægges (navngives) 1893.

Allerede 1870 havde man startet 'Den tekniske Aftenskole'. Den ny 'Teknisk Skole' på Slotsmarken blev bygget 1965.

Efter anlægget af stationen (1875) blev hotellet 'Fr. VII' bygget på hjørnet ved Nygade, i dag 'Jernbanehotellet'. 1908 åbnede 'Nicolaisens Hotel', i dag pengeinstitut.

1924 anlægges den helt nye kirkegård (den 'anden' Assistens Kirkegård ved havearkitekt Bøttiger) 'nær dyreskuepladsen', nu Anders Larsensvej (se denne). Kirkegården kaldes nu 'Østre'.

1928 indviedes kapellet 'derude' og 1934 byggedes krematoriet begge tegnet af ark. Marius Pedersen (se [hans](#) vej).

Naturkirkegården – Danmarks første og i skrivende stund eneste – er anlagt 1999 ved landskabsark. Charlotte Skibsted. Det er et meget smukt anlæg på ca 3½ ha og anlagt i tilknytning til Margrethe-kapellet og et nyt krematorium ved ark. Karsten Rønnow samme år.

Administrationscentret (**NB: ikke** byens Rådhus) har adresse nr. 6 og blev taget i brug 19. november 1979 (ark. Monrad Hansen / Leadbetter).

På den lille plads vest for administrationscentret står Børge Jørgensens skulptur 'Samvirke' ('Stålspringvandet'). En gave fra byens 8 pengeinstitutter til byen i anledningen af 700 års jubilæet 1986.

Joachimshvilevej

(Holbæk øst / 2004)

Nuværende 'Wegenersminde' blev opført medio 1790'erne af købmand Joachim Æmilius Bang (1755-1827) som '*Joachimshvile*' – 'ude på Olden'.

Bang var storkøbmand på havnen og forretningen er i dag '*Købmandsgaarden*' på 'Museet for Holbæk og Omegn'.

Bang krævede (kort før byggeriet) '*Olden udskiftet*', opkøbte mange af de små lodder og gik så i gang med at rense sit område for sten. Det første år blev der 'opbrudt 51.255 Sten i Marken'.

På 'Joachimshvile' iværksatte Bang et *hørskæfteri*, der rimeligvis har medført en del arbejdspladser.

Om planten hør og forarbejdningen se *Hørhaven*, *Knevelsvej* og *Skæfterivej*.

1813 købes gården af kammerherre Wegener og skifter navn til 'Wegenersminde'.

Se *Wegenersmindevej* og yderligere om Bang se *Bangs Allé*.

Johannevej

(Holbæk syd / 1962)

Pigeform af Johannes, som kommer fra hebraisk ('som Gud er nådig').

Indgår i et 'pigenavnevarter' hvor navnene er placeret alfabetisk fra syd: H-J-K-L.

Men hvem var Johanne, der skulle erindres? Byen har tidligere haft 11 pigenavneveje (nu 9), men kun 2 af dem er tilknyttet en bestemt person.

Se dog '*Spånebæk*', sidste afsnit.

Juelsvej

(Vipperød / 1971)

Jægervænget

(Vipperød / 1971)

Et lille 'erhvervsområde' i Vipperød (8 lidt ældre næringsveje).

Vænge: se ordforklaring omkr. 'jorder'.

Jørgen Ruds Vej

(Holbæk syd / 1944)

Ideén til at give 'Slotsmarken' historiske navne blev fulgt op (se f.eks. *Erik Banners Vej*).

Jørgen Rud nævnes i 1490'erne som høvedsmand, lensmand på 'Holbækhus' ('Slottet') og i forbindelse med 'Vedbygård' ved Ruds Vedby (forlenes 1490 med Holbæk). Hans navn optræder ofte i kongsbreve (Kong Hans 1455-1513) og mageskifter. Han låner kongen penge, og han er kongens skyttefører i togtet mod Sverige 1497 og han nyder altså kongens bevågenhed. Men om han var 'holbækker af hjertet' vides ikke.

Senere høres om ham andre steder i Danmark.

Han dør omkring 1505.